

STEDEN MAKEN SAMEN HUN TOEKOMST

EUROPESE UITWISSELING IN ACTIE

Stedelingen voelen grote uitdagingen als de klimaatopwarming, hoge prijzen of armoede het snelst. Daarom bundelen steden in Europa de krachten en nemen ze elkaars oplossingen over.

Hoe vertaal je drillboor? Hoe zeg je geveltuin? Lokale ervaring doorgeven in het Engels is soms zoeken, maar de Gentenaars hier trekken hun plan. Vandaag leiden ze een Europese delegatie rond op de oude Fluvius-site. Het verhaal is duidelijk: deze steenvlakte aan de Ham maakt plaats voor een groen wijkpark.

In het beton zitten testvakken: welke planten doen het goed in welk puin? Dit experiment is deel van het ruimere *Rewild the City*. Met 5 miljoen euro subsidies zitten we in de Champions League van de Europese projecten.

Gent en drie Europese partnersteden zoeken er samen mee uit hoe ze sneller en goedkoper kunnen ontharden en vergroenen. 'Heel Europa zal leren van Rewild', zegt Nelida Hanco Herrera van het European Urban Initiative. 'Onze steden worden heter en kwetsbaarder door de klimaatverandering. We moeten nu handelen.'

KOERKRAKERS IN ACTIE

Ana Sousa uit Portugal luistert aandachtig naar de plannen voor het park. 'Ze kwamen tot stand met buurtbewoners, *I love it.*' Marta Szczygielska en Martyna Gawlik uit Polen willen weten: hoe overtuig je bewoners om ook hun eigen koertje open te breken?

De vraag brengt de internationale groep naar plekken waar Gent vandaag onthardt, zoals speelplaatsen en woonerven. We ontmoeten er de Koerkrakers. Dat zijn vrijwilligers die Gentenaars met een bescheiden woning hun koertjes helpen vergroenen.

'De sociale aanpak hier in Gent vinden wij heel interessant,' zegt Tessa Dean uit Helsinki. 'Wie het minst ruimte heeft,

Mikael Bergqvist

› Verkeersplanner in Göteborg (Zweden)

GÖTEBORG WIL EEN GENTJE DOEN

heeft het meest nood aan groen.' Rewild lanceert experimenten zoals de Koerkrakers in Ledeberg, Sluizeken-Tolhuis-Ham en de buurt van de Ottergemsesteenweg. Ze gaan daar ook uitzoeken of aannemers bij wegenwerken meteen puincontainers en zaaigrond kunnen leveren in de straat. Zo zouden bewoners hun koertje kunnen uitbreken tegen een zachte prijs. Nog een idee dat het internationale gezelschap meeneemt naar huis.

LESSEN UIT BARCELONA

In Gent lopen meer dan 25 Europese projecten, en elk jaar komen ruim honderd internationale delegaties kijken hoe we het aanpakken. 'Gent is niet groot, maar staat in Europa bekend als vernieuwer,' zegt Line Ostyn van de Dienst Internationale Netwerken en Subsidies. 'We worden best vaak gevraagd als voorbeeldstad.'

»

'Zoveel fietsen! Dat was mijn eerste indruk toen we op bezoek kwamen. We verbaasden ons erover dat je in de ene straat na de andere gewoon vogels en stemmen kon horen. Naast elkaar fietsen en een gesprek kunnen voeren? Bij ons in Göteborg lukt dat amper met al die auto's. Het was een aangename verrassing voor onze oren. De aanpak van Gent is sinds een jaar of drie onderwerp van gesprek in Zweden. *To do a Ghent (een Gentje doen, red.)* is onder mobiliteitsexperts en stadsplanners een begrip geworden sinds er in 2023 een WWF-rapport verscheen over jullie aanpak. Göteborg heeft al 3 keer werkbezoeken gedaan. De collega's van Växjö en Malmö kijken ook naar Gent. Ik denk dat wij meer kunnen leren van jullie dan van Kopenhagen, ook een echte fietsstad. De evolutie is er veel trager gegaan. Gent toonde

ons hoe je op enkele jaren tijd een heel stadscentrum kan transformeren. Namelijk door te durven experimenteren, te denken in fietsstraten in plaats van enkel fietspaden en door een dialoog met de bewoners te organiseren. Göteborg heeft te lang vastgezeten in het idee: eerst moeten we een groot plan hebben. Ondertussen reden we ons letterlijk vast in het groeiende autoverkeer. Weet je, wij planners praten meestal in cijfers en begrippen. Wat we in Gent hoorden en zagen, kwam binnen in het hoofd én in het hart. Zo voelt het dus om je te bewegen in een stad die mobiliteitskeuzes durft te maken! De ervaring heeft geholpen om de neuzen in dezelfde richting te zetten. Tegen 2030 willen we een vierde minder autokilometers. Nu weten we beter hoe dat kan.

TESTEN WAT WERKT

Deze plantvakken op de Fluvius-site zijn het begin van een nieuw wijkpark en een scholencampus.

- » Op veel domeinen lopen andere steden voorop. Parijs en Barcelona bijvoorbeeld, hebben meer ervaring met hoe je oude industrieterreinen omvormt en dichtbevolkte buurten vergroent. Gent leert van hen in het *Regreenation-project*. Dat zal de oude textielfabriek FNO, een groot maar vervuild terrein even verderop aan de Nieuwevaart, er weer bovenop helpen.

KLAAR VOOR DE WATERBOM

‘Of het nu gaat om het beheersen van extreme weersomstandigheden, de aanpak van dakloosheid of mobiliteit: alle Europese steden zitten in hetzelfde schuitje, zegt Lines collega Morgane Lambrechts. ‘Waarom zouden we het warm water elk apart uitvinden? Steden leren samen van hun successen en mislukkingen.’

Wat merken burgers en bedrijven van die samenwerking? Morgane: ‘Meer jobs in de haven, een effectievere integratie van nieuwkomers, gezondere schoolmaaltijden enzovoort.’

Al vragen sommige effecten wel tijd. *Rise-in* bijvoorbeeld, is een Europees project dat Gent kan helpen beschermen tegen zware overstromingen door veel te veel regen op korte tijd. Steden zoeken er samen uit hoe banken, ondernemingen en inwoners kunnen investeren in

het beheer van overstromingsrisico's in de steden. Het gaat om natuurlijke oplossingen zoals overstroombare parken en natuurgebieden langs rivieren. Samen met de universiteit van Milaan werken drie steden uit Portugal, Italië en zelfs Nieuw-Zeeland een draaiboek en financieeringsmodel uit. Gent test vanaf 2027 één van de voorgestelde oplossingen uit op het terrein.

GEZONDERE LUCHT

We volgen via de Ham het water richting Oude Dokken. ‘Zie je die witte bakjes aan de verkeersborden?’, vraagt Line. Met sensoren uit het *Citytraq-project* meten we of de lucht in Sluizeken-Tolhuis-Ham verbetert nu de stadsring verplaatst is naar de overkant. Ook andere landen willen deze sensortechnologie gebruiken want ze meet welke impact mobiliteitsingrepen hebben op de luchtkwaliteit.

Rond de dokken investeerde Europa miljoenen in de kranen, de promenade en zelfs in een deel van de fietsbruggen en de voetgangerstunnel aan Dampoort. Hoeveel krijgt Gent eigenlijk van Europa? ‘Zo’n 25 miljoen euro de voorbije vijf jaar,’ zegt Line. ‘Dat geld gaat naar activering, toekomstgerichte wijken, sociale ingrepen en een klimaatrobuuste stad.’

KOFFIE MET URSULA

Vijfentwintig miljoen lijkt veel. Maar is het genoeg? 'Steden voelen de klimaatopwarming, hoge prijzen en armoede als eerste,' zegt Morgane. 'Samenwerken werkt, ook over de grenzen heen. Met onze burgers, universiteiten en bedrijven vinden we oplossingen. Daarom vragen we dat Europa meer en rechtstreeks in steden investeert, zonder omweg via de lidstaten.'

Gaat dat lukken nu de Europese focus verschuift naar defensie? Zal er meer aandacht komen voor steden? Morgane denkt na. 'Als voorzitter van Eurocities, een netwerk van meer dan 220 Europese steden, hebben we gelukkig een stevige stem aan de Europese tafel. Via Eurocities ontmoetten we het afgelopen jaar vijf Eurocommissarissen, en hopelijk binnenkort ook voorzitter Ursula von der Leyen. Dan zit je op de eerste rij, waar je kansen verzilvert én weegt op Europese regels. Dat is nodig om onze steden klaar te krijgen voor de toekomst.' ■

NOG MEER EUROPA

Ontdek alle projecten in je buurt.

📍 www.stad.gent/EU-projecten

Janja Maras

› Onderzoeker bij Stadsbibliotheken Zagreb

KROATIË MAAKT EEN KROOK

'Gent en Zagreb zijn allebei studentensteden met een levendige mix van oud en nieuw. Over 2 jaar openen we in Zagreb een eigen soort Krook: Paromlin. Het wordt de grootste culturele instelling van Kroatië. Je zal er ook naar optredens, festivals en culturele events kunnen. We zijn al 10 jaar bezig met de voorbereiding. Mijn collega's en ik hebben overal in Europa bibliotheken bezocht. Wat opviel: veel bibliotheken zijn meer dan een bib maar zijn ook een cultureel stadsforum. Toen we in 2024 De Krook bezochten, zagen we dat Gent de beste elementen van al die andere bibliotheken samenbrengt. Gent voegt daar iets nieuws aan toe: samenwerking met burgers.

Ik vond De Krook heel open en levendig aanvoelen. Het is geen duffe plek waar je alleen komt om boeken te halen. Eerder een woonkamer voor de stad en een hefboom voor het hele stadsleven. Iedereen wandelt er binnen, je laadt je laptop op, je leest, speelt piano, doet een cafeetje. Ik zag *Makerspaces* en Digipunten voor digitale hulp, heel

inclusief en mensgericht allemaal. Wat ik ook mooi vond zijn activiteiten zoals Gent Leest en voorleessessies. Die plek straalt uit: lezen is iets wat je samen doet. Dat is belangrijk voor jonge mensen in dit digitale tijdperk.

Wat mij bijzonder fascineerde was Comon (een programma van *De Krook*, *UGent*, *imec* en andere partners, red.) waarbij bewoners mee nadenken over technologische oplossingen voor allerlei uitdagingen. Die verbinding en samenwerking tussen burgers, instellingen en de bib: dat raakte me. Wij hebben zoiets niet in Zagreb.

Meteen na onze terugkomst zijn we rond de tafel gaan zitten met ons stadsbestuur. Ik pleit nu heel hard voor meer samenwerkingen met ngo's, universiteiten, burgers. Het bezoek aan Gent heeft het ontwerp van Paromlin al sterk beïnvloed. Hopelijk wordt het na de opening in 2027 wat De Krook al tien jaar voor Gent is: een plek die mensen samenbrengt, ideeën laat rijpen en dromen doet ontstaan.'